

SHPJEGIMET METODOLOGJIKE¹

SEKTORI MONETAR

1. Koncepti metodologjik i aplikuar

Përgatitja dhe prezantimi i të dhënave nga statistikat monetare bazohet në rekomandime dhe standarde ndërkombëtare, më të rëndësishmet prej të cilave janë:

- Manuali i Përpilimit të Statistikave Monetare dhe Financiare, Drafti i Parapublikimit, FMN, 2016;
- Udhëzuesi i Përpilimit të Statistikave Monetare dhe Financiare, të përgatitura nga Fondi Monetar Ndërkombëtar (Udhëzues për Përpilimin e Statistikave Monetare dhe Financiare, FMN, 2008);
- Sistemi i llogarive kombëtare i përgatitur nga OKB-ja (Sistemi i Llogarive Kombëtare - SNA 93).
- Rregullorja e Bankës Qendrore Evropiane për statistikat e normave të interesit.²

2. Njësitë raportuese

Për qëllime të përgatitjes së të dhënave nga statistikat monetare dhe statistikat e normave të interesit, të gjitha institucionet financiare që janë rezidentë të Republikës së Maqedonisë së Veriut përfaqësojnë njësi raportuese. Këto janë institucionet depozituese, përkatësisht Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë së Veriut (NBRSM), bankat dhe bankat e kursimit dhe institucionet e tjera financiare, si: fondet e investimeve, fondet pensionale, kompanitë e sigurimit, kompanitë e lizingut financiar, kompanitë financiare, shoqëritë e administrimit të fondeve të investimeve dhe shoqëritë e administrimit të fondeve të pensione.

3. Kuadri ligjor, metodat e raportimit dhe burimet e të dhënave

Njësitë raportuese, për qëllime të statistikave monetare dhe statistikave të normave të interesit, dorëzojnë të dhëna dhe raporte në NBRSM në përputhje me nenet 35, 36 dhe 37 të Ligjit për NBRSM ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë " nr. 158/2010) dhe nenit 101 të ligjit për bankat ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë " nr. 67/07, 90/09 dhe 67/10). Të dhënat dhe raportet nga njësitë raportuese merren në baza mujore dhe tremujore, në mënyrë elektronike, përmes aplikacioneve përkatëse elektronike.

Burimet e të dhënave për statistikat monetare dhe të normave të interesit janë:

¹ Rishikuar, korrik 2015

² - ECB/2001/18 (Rregullorja (EC) Nr. 63/2002 e BQE-së e datës 20 dhjetor 2001 lidhur me statistikat mbi normat e interesit të aplikuara nga institucionet financiare monetare për depozitat dhe kreditë ndaj individëve dhe korporatave jofinanciare),

- ECB/2004/21 (Rregullorja (KE) Nr. 2181/2004 e BQE-së e datës 16 dhjetor 2004 që ndryshon Rregulloren (KE) Nr. 2423/2001 (ECB/2001/13) në lidhje me bilancin e konsoliduar të sektorit të institucioneve financiare monetare dhe Rregulloren (KE) Nr. 63/2002 (ECB/2001/18) në lidhje me statistikat mbi normat e interesit të aplikuara nga institucionet financiare monetare për depozitat dhe kreditë përballë familjeve dhe korporatave jofinanciare (ECB/2004/21)), ECB/2009/7 (Rregullorja (KE) Nr. 290/2009 e BQE-së e 31 Mars 2009 që ndryshon Rregulloren (KE) Nr. 63/2002 (ECB/2001/18) në lidhje me statistikat mbi normat e interesit të aplikuara nga monetare institucionet financiare për depozitat dhe kreditë kundrejt individëve dhe korporatave jofinanciare (ECB/2009/7)), ECB/2010/7 (Rregullorja (BE) Nr. 674/2010 e BQE-së e datës 23 korrik 2010 që ndryshon Rregulloren (KE) Nr. 63/2002 (ECB/2001/18) në lidhje me statistikat mbi normat e interesit të aplikuara nga institucionet financiare monetare për depozitat dhe kreditë kundrejt individëve dhe jofinanciarëve corporations (ECB/2010/7)), dhe

- Përshkrim i Shkurtër për Statistikat e normave të interesit të Institucioneve Monetare-Financiare (RREGULLORE E STATISTIKAVE TË NORMAVE TË INTERESIT ECB/2001/18, tetor 2003).

- të dhënat mujore për gjendjen kontabël të aktiveve dhe detyrimeve të institucioneve depozituese (KNJBIFO); dhe
- raportet tremujore për gjendjen dhe qarkullimin e aktiveve dhe detyrimeve të institucioneve të tjera financiare (formulari OFI-1).
- Formulari KS1: Normat e ponderuara të interesit dhe shumat e bilancit kontabël të kredive të dhëna dhe depozitave të marra;
- Formulari KS2: Normat e ponderuara të interesit dhe shumat e kredive të reja të miratuara dhe të depozitave të sapo pranuar;
- Formulari KS3: Normat e ponderuara të interesit dhe shumat e kredive të reja të miratuara me garanci;
- Formulari KS4: Normat e ponderuara të interesit dhe shumat e kredive të reja afatgjata të miratuara, totale dhe me kolateral; dhe
- Formulari KS5: Normat e ponderuara të interesit dhe shumat e depozitave njëditore, kreditë revolving, bilancet negative në llogaritë rrjedhëse dhe kreditë e bazuara në karta krediti; dhe
- Raport për normat aktive dhe pasive të interesit të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

4. Politika e publikimit dhe rishikimit të të dhënave

4.1 Politika e publikimit të të dhënave

Bilancet monetare dhe pasqyrat e institucioneve financiare dhe të dhënat për normat e interesit të institucioneve depozituese publikohen në faqen e internetit të NBRSM në baza të rregullta mujore dhe tremujore, në përputhje me afatet e përcaktuara në kalendarin e publikimit të të dhënave (të disponueshme në faqen e internetit të NBRSM - <http://www.nbrm.mk>). Gjithashtu, bilancet monetare dhe pasqyrat dhe të dhënat për normat e interesit të institucioneve financiare janë në dispozicion të përdoruesve në publikimin tremujor të BPRSM-së "Raporti tremujor i NBRSM-së - Shtojca Statistike", e cila gjendet edhe në faqen e internetit të BPRSM-së.

4.2 Politika e auditimit të të dhënave

Rishikimi i të dhënave të publikuara kryhet në rastet e:

- marrjen e informacionit dhe të dhënave të reja, të korigjuara nga njësitë raportuese; ose
- ndryshime metodologjike në procedurën e përgatitjes së bilanceve dhe pasqyrave dhe statistikave të normave të interesit.

Në përputhje me rekomandimet ndërkombëtare, të dhënat e rishikuara shënohen me një fusnotë që ofron një shpjegim adekuat për ndryshimet e bëra. Rishikimi i të dhënave në seritë kohore historike kryhet duke filluar nga momenti i ndodhjes së ngjarjes që ka çuar në modifikimin e të dhënave.

Nëse ka një ndryshim në paraqitjen e të dhënave (publikimi i një treguesi të ri - sektori, instrumenti etj.), seritë kohore historike rishikohen duke filluar nga momenti i paraqitjes së treguesit të ri, nëse ekzistojnë kushte të përshtatshme për kjo.

4. Shpjegime të përgjithshme metodologjike për statistikën e institucioneve financiare

Të dhënat në bilancin e përmbledhur të institucioneve të tjera depozituese (bankat dhe bankat e kursimit), bilancin e Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë së Veriut (NBRSM) dhe bilancin e gjendjes së institucioneve të tjera financiare (fondet e investimeve, fondet pensionale,

sigurimet shoqëritë, shoqëritë e lizingut financiar, shoqëritë financiare, shoqëritë e administrimit të fondeve të investimeve dhe shoqëritë e administrimit të fondeve të pensioneve) ndahen sipas kriterëve sektoriale dhe valutore, si dhe sipas instrumentit financiar mbi bazën e të cilit linden pretendime dhe detyrime të caktuara. Të dhënat në bilanci e paraqitura i referohen bilanceve përfundimtare në fund të periudhës së referencës. Shumat e shprehura në valutë të huaj konvertohen sipas kursit mesatar të denarit në fund të periudhës referente, në përputhje me listën treguese të kursit të NBRSM.

Në klasifikimin sektorial, të përcaktuar në Manualin e Statistikave Monetare dhe Financiare të FMN-së (në përputhje me sektorizimin e dhënë në SNA93 dhe ESA95), klientët ndahen në dy grupe bazë: rezidentë dhe jorezidentë.

Banorët klasifikohen më tej në sektorët dhe nën-sektorët bazë:

- Institucionet financiare:
 - Banka Qendrore (BKRM);
 - Institucione të tjera depozituese (bankat dhe bankat e kursimit);
 - Institucione të tjera financiare (ndërmjetës të tjerë financiarë përveç kompanive të sigurimit dhe fondeve të pensioneve, institucioneve financiare ndihmëse, shoqërive të sigurimit dhe fondeve të pensioneve).
- Institucionet jofinanciare:
 - Institucionet publike jofinanciare;
 - Institucione të tjera jofinanciare;
- Shteti:
 - Qeveria qendrore;
 - Vetëqeverisja lokale;
 - fondet e sigurimeve shoqërore;
- Amviseritë:
 - Personat fizikë;
 - Kryerës të pavarur të veprimtarisë me punë personale;
- Institucione jofitimprurëse që u shërbejnë amviserive.

Për qëllime të bilanceve të institucioneve financiare, sektori i ekonomive familjare dhe sektori i institucioneve jofitimprurëse që u shërbejnë amviserive paraqiten së bashku si sektori i rezidentëve të tjerë.

Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe institucionet e tjera depozituese (bankat dhe bankat e kursimit) përbëjnë institucionet depozituese të Republikës së Maqedonisë së Veriut. Institucionet depozituese dhe institucionet tjera (fondet e investimeve, fondet pensionale, kompanitë e sigurimit, kompanitë e lizingut financiar, kompanitë financiare, kompanitë për menaxhimin e fondeve investuese dhe kompanitë për menaxhimin e fondeve pensionale) përbëjnë institucionet financiare të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Aktivitetet dhe detyrimet e institucioneve financiare klasifikohen në këto kategori të agreguara: ari monetar dhe të drejtat e veçanta të tërheqjes (SDR), monedhat dhe depozitat (përfshirë depozitat e transferueshme dhe depozitat e tjera), letrat me vlerë të ndryshme nga aksionet, huatë, aksionet dhe letrat me vlerë të tjera të kapitalit neto, të tjera pretendimet dhe detyrimet (përfshirë kreditë tregtare dhe llogari të tjera).

Tabela nr. 7 Bilanci i Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë së Veriut

Bilanci i NBRSM-së përgatitet në bazë të regjistrave kontabël të të gjitha aktiveve dhe

detyrimeve që NBRSM ka ndaj sektorëve të tjerë të ekonomisë, përfshirë sektorin "jorezident". Bilanci i NBRSM publikohet në fund të muajit dhe përmban të dhëna për muajin paraardhës.

A. Mjetet në bilancin e gjendjes së NBRSM përfshijnë këto kategori: mjete valutore, të arkëtueshme nga qeveria qendrore dhe mjete të tjera.

Mjetet valutore të NBRSM-së përbëhen nga: rezervat devizore dhe mjetet e tjera devizore. Rezervat valutore përfshijnë: arin monetar, këmbimin valutor në formën e parave të huaja efektive, depozitat e transferueshme dhe të tjera të NBRSM në bankat e huaja, vendosjet në letra me vlerë të emetuara nga jorezidentët (në valutë të huaj), vendosjet në valutë të huaj pranë institucioneve financiare ndërkombëtare dhe mbajtjen e të drejtave të veçanta të tërheqjes (SDR). Mjetet e tjera në valutë përfshijnë valutat e huaja, çeqet, depozitat e transferueshme dhe të tjera në valutë, letrat me vlerë dhe aksionet në valutë dhe pretendimet e tjera nga jorezidentët në denarë dhe në valutë të huaj që nuk janë pjesë e rezervave valutore.

Pretendimet e NBRSM-së nga qeveria qendrore i referohen pretendimeve të dala nga marrëdhëniet me FMN-në (ndarja e SPV-së dhe pretendimet e bazuara në kreditë e zëvendësuara të FMN-së), si dhe pretendimet e bazuara në vendosjet në letra me vlerë. Investimet në letra me vlerë përfaqësojnë një kategori specifike. Gjegjësisht, emetimi i këtyre letrave me vlerë paraqet një nga mekanizmat në procesin e rehabilitimit të bankave, përmes të cilit janë marrë përsipër vendosjet e këqija në portofolin e një banke. Këto letra janë në pronësi të Agjencisë së Rehabilitimit të Bankës. Amortizimi i tyre bëhet në përputhje me marrëveshjen e lidhur ndërmjet qeverisë qendrore dhe bankës qendrore.

Asetet tjera të NBRSM përfshijnë: pretendimet e NBRSM nga sektorët e tjerë në bazë të operacioneve të saj aktuale, mjetet fikse, mjetet për qëllime të veçanta dhe sipas rregulloreve të veçanta, inventarët, hyrjet në bazë të interesit, pretendimet e dyshimta dhe të kontestuar në bazë të interesit dhe tarifave.

B. Detyrimet e bilancit të NBRSM përfshijnë: bazën monetare, paranë e gatshme me institucionet e tjera depozituese, detyrimet e tjera të NBRSM ndaj institucioneve të tjera depozituese, depozitat e kufizuara, detyrimet në valutë, depozitat e qeverisë qendrore dhe detyrime të tjera të NBRSM.

Baza monetare përfshin: paratë e gatshme në qarkullim, paratë e gatshme në thesar, llogaritë e bankave dhe bankave të kursimit në NBRSM, llogaritë e institucioneve të tjera financiare pranë NBRSM (kryesisht fondin e sigurimit të depozitave). "Paraja e gatshme në qarkullim" është detyrim i NBRSM dhe i referohet parasë së gatshme në qarkullim të mbajtur nga subjektet jobankare.

"Llogaritë e bankave në NBRSM" i referohen llogarive të bankave në NBRSM (përfshirë bankat e kursimeve), ku përfshihet rezerva e detyrueshme e depozituar në denarë e institucioneve të tjera financiare në NBRSM dhe rezerva e veçantë e detyrueshme e bankave në valutë të huaj. Rezerva e detyrueshme llogaritet sipas normave të përcaktuara të rezervës së detyrueshme që aplikohen në balancën mesatare mujore të depozitave përkatëse. Në të njëjtën kohë, është në përdorim një sistem mesatar i mbajtjes së rezervës së detyrueshme, sipas të cilit bankat kanë mundësi të përdorin fondet e rezervës së detyrueshme për të ruajtur likuiditetin ditor deri në 80% të detyrimit. Të dhënat për paratë e gatshme në qarkullim janë marrë nga Drejtoria për Operacione të Thesarit në NBRSM, ndërsa të dhënat për likuiditetin ditor të bankave dhe bankave të kursimit bazohen në raportet e tyre ditore të dorëzuara në NBRSM.

Paratë e gatshme në institucionet e tjera depozituese i referohen parave të gatshme në

thesarin e bankave dhe bankave të kursimit.

Obligimet e mbetura të NBRSM-së ndaj institucioneve të tjera depozituese përfshijnë kryesisht detyrimet e NBRSM-së në bazë të bonove të thesarit të emetuara. Ankandet e bonove të thesarit përfaqësojnë një instrument bazë të politikës monetare të NBRSM-së, i cili përdoret për të rregulluar nivelin global të likuiditetit dhe normat e interesit në sistemin bankar, si dhe për të sinjalizuar drejtimet e politikës monetare. Ato u prezantuan për herë të parë në shkurt të vitit 1994 dhe sipas përkufizimit synojnë tërheqjen e likuiditetit nga sistemi bankar. Ndërhyrjet me këtë instrument, maturimi i të cilit është 28 ditë, kryhen duke zhvilluar ankande që mund të organizohen si "tender me shumë" ose "tender me norma interesi" (lloji amerikan). Ankandet e bonove të thesarit vendosen mbi baza tregu dhe fleksibël, gjë që mundëson ndryshimin e vazhdueshëm të tyre, për të rritur efikasitetin e tyre dhe për të arritur me sukses objektivat e përcaktuara.

Depozitat e pushtetit qendror përfshijnë paratë e depozitave të pushtetit qendror në denarë (llogaria e thesarit të qeverisë qendrore dhe mjete të tjera buxhetore) dhe në valutë (depozita për qëllime të veçanta në nivel qendror të pushtetit qendror dhe depozita të tjera). Në kuadër të depozitave në denarë të pushtetit qendror, duke filluar nga marsi i vitit 2006, përfshihen edhe mjetet monetare të mobilizuara përmes emetimit të bonove shtetërore për qëllime monetare, të cilat deponohen në llogari të veçantë. Përkatesisht, më 7 mars 2006, NBRSM, në bashkëpunim me Ministrinë e Financave, filloi emetimin e bonove të qeverisë për qëllime monetare me afat maturimi tre mujor. Bonot e thesarit për qëllime monetare emetohen në ankande të rregullta të letrave me vlerë të qeverisë dhe kanë të njëjtat karakteristika si letrat e rregullta shtetërore. Sipas Ligjit për Borxhin Publik, faturat e qeverisë për qëllime monetare nuk janë pjesë e borxhit publik, sepse ato emetohen për qëllime të politikës monetare. Në të njëjtën kohë, qeveria qendrore nuk ka të drejtë të disponojë fondet e tërhequra nëpërmjet emetimit të bonove të thesarit për qëllime monetare. Norma e interesit për bonot e qeverisë për qëllime monetare paguhet nga NBRSM, sipas normës mesatare të interesit të arritur në ankandet e bonove shtetërore tre mujore. Për rregullimin e marrëdhënieve të ndërsjella, Ministria e Financave dhe NBRSM kanë lidhur marrëveshje për bonot e thesarit për qëllime monetare.

Detyrimet në valutë jashtë vendit përfshijnë detyrimet e NBRSM ndaj jorezidentëve në bazë të çeqeve dhe letrave të kredisë në valutë, si dhe detyrimet e bazuara në kreditë e përdorura nga Fondi Monetar Ndërkombëtar. Kjo kategori përfshin gjithashtu ndarjen e të drejtave të veçanta të tërheqjes (SDR).

Detyrimet e tjera të NBRSM përfshijnë: llogaritë kapitale që përfshijnë mjetet e veta të NBRSM, fitimet e pashpërndara, fitimin e vitit aktual, korrigjimin e përgjithshëm dhe specifik të vlerës së rezervës speciale, rregullimet e vlerës dhe alokimin e SPV. Në këtë kategori përfshihen edhe detyrimet e paklasifikuara të NBRSM-së që rrjedhin nga marrëdhëniet e ndryshme të biznesit me sektorin rezident.

Detyrimet e mbetura të NBRSM përfshijnë: llogaritë kapitale që përfshijnë aktivet e veta të NBRSM, fitimet e pashpërndara, fitimin e vitit aktual, korrigjimin e përgjithshëm dhe specifik të vlerës së rezervës speciale dhe rregullimet e vlerës. Në këtë kategori bëjnë pjesë edhe detyrimet e paklasifikuara të NBRSM-së që rrjedhin nga marrëdhëniet e ndryshme të biznesit me sektorin rezident.

Tabela nr. 8 Gjendja e institucioneve të tjera depozituese – bankat dhe bankat e kursimit

Bilanci i gjendjes së institucioneve të tjera depozituese përgatitet në bazë të regjistrave kontabël të dorëzuar nga bankat dhe bankat e kursimit (KNBIFO) dhe paraqet bilancet e

përmbledhura të aktiveve dhe detyrimeve të të gjitha institucioneve të tjera depozituese. Bilanci mujor i institucioneve të tjera depozituese publikohet në fund të muajit dhe përmban të dhëna për muajin paraardhës. Bilanci përmban të dhëna për pretendimet dhe detyrimet (bartësit e agregatëve monetarë, në përputhje me përcaktimin kombëtar) të institucioneve të tjera depozituese (me përjashtim të NBRSM) ndaj sektorëve të tjerë të ekonomisë duke përfshirë sektorin "jorezident". Të dhënat klasifikohen në komponentë të standardizuar sipas sektorëve, instrumenteve financiare dhe parimeve të kontabilitetit.

A. Mjetet në bilancin e institucioneve të tjera depozituese përfshijnë: monedhat dhe depozitat, letrat me vlerë përveç aksioneve, kreditë, aksionet dhe letrat me vlerë të tjera pronësore, derivativët financiarë, të arkëtueshmet e tjera, aktivet jofinanciare.

Valutat dhe depozitat ndahen sipas strukturës valutore në denarë dhe në valutë të huaj. Monedhat përfshijnë kartëmonedhat dhe monedhat në thesarin e institucioneve të tjera depozituese të emetuara nga banka qendrore dhe monedhat e huaja të emetuara nga bankat qendrore të vendeve të huaja. Depozitat përbëhen nga depozitat e transferueshme që përfshijnë llogaritë rrjedhëse të institucioneve të tjera depozituese në NBRSM (që përfshijnë edhe rezervën e tyre të detyrueshme në denarë të depozituara në NBRSM) dhe llogaritë e bankave jashtë vendit. Në grupin e depozitave përfshihen edhe depozitat pa afat, depozitat e kursimeve dhe depozitat e tjera (ku përfshihet edhe depozitimi i detyrueshëm i bankave në NBRSM).

Letrat me vlerë të ndryshme nga aksionet klasifikohen sipas strukturës së monedhës dhe sektorit dhe përfshijnë bono thesari, bono thesari, obligacione qeveritare, obligacione korporative, letra me vlerë komerciale, certifikata të transferueshme të depozitave, etj. Кредитите се однесуваат на средствата коишто се дадени на различни сектори од страна на останатите депозитни институции. Податоците за кредитите ја вклучуваат пресметаната kamata, додека очекуваните загуби, резерvaciите за кредити и исправките на вредност се исклучени од оваа категорија. Кредитите се класифицирани во денарски и девизни, според валутната распределба.

Aksionet dhe letrat e tjera vetanake përfshijnë instrumente financiare që i japin mbajtësit të drejtën e pronësisë së shoqërisë që i ka lëshuar ato.

Të arkëtueshmet e tjera përfshijnë kreditë tregtare dhe paradhëniet në lidhje me shërbimet financiare që institucionet e tjera depozituese u ofrojnë institucioneve të tjera financiare dhe jofinanciare. Kjo kategori përmban edhe të gjithë zërat e tjerë që nuk përfshihen në kategoritë e tjera të instrumenteve financiare dhe i referohen dividendëve, llogarive të arkëtueshme, zërave në proces arkëtimi etj.

Pasuritë jo-financiare përfshijnë aktivet e prekshme (pasuritë fikse, inventarët, etj.) dhe aktivet jo-materiale për të cilat nuk ka detyrime përkatëse të regjistruara (patenta, licenca, softuer, etj.).

B. Detyrimet e institucioneve të tjera depozituese përfshijnë detyrimet që lindin në bazë të: depozitave të pranuar, huave të marra, letrave me vlerë të emetuara, detyrimeve dhe aksioneve të tjera dhe letrave të tjera pronësore.

Depozitat ndahen në depozita të përfshira dhe të përjashtuara nga paraja e gjerë dhe më tej klasifikohen në depozita në denarë dhe në valutë.

Depozitat e përfshira në ofertën monetare përfshijnë depozitat e transferueshme dhe depozitat e tjera të institucioneve vendase depozituese që përfshihen në përkufizimin kombëtar të ofertës monetare. Kjo kategori përfshin depozitat e institucioneve të tjera financiare, të

institucioneve jofinanciare, të individëve, të institucioneve jofitimprurëse në shërbim të individëve dhe të pushtetit vendor.

Depozitat e përjashtuara nga para ja e gjerë përfshijnë depozitat e transferueshme dhe të tjera të qeverisë qendrore, institucioneve depozituese dhe jorezidentëve.

Letrat me vlerë i referohen letrave tregtare me vlerë të emetuara nga pjesa tjetër e institucioneve depozituese, të cilat shërbejnë për forcimin e potencialit financiar total.

Huatë i referohen aseteve që institucionet e tjera depozituese marrin nga sektorë të ndryshëm institucionalë.

Detyrimet e tjera përfshijnë: kreditë tregtare (të marra për blerje mallrash dhe shërbimesh nga individë, institucione jofitimprurëse dhe institucione jofinanciare) dhe paradhëniet e marra për punimet aktuale ose punët që do të fillojnë, si dhe paradhëniet për mallra dhe shërbime. Në këtë kategori përfshihen edhe detyrimet në përlogaritje, detyrimet për dividendë, provizionet për humbjet për aktivet financiare të dëmtuara, amortizimi i akumuluar dhe humbjet që rezultojnë nga korrigjimi i vlerës dhe detyrime të tjera. Detyrimet e tjera përfshijnë të gjitha llogaritë e pa klasifikuara diku tjetër në bilancin e institucioneve të tjera depozituese.

Aksionet dhe letrat me vlerë të tjera të kapitalit ndahen në investime në kapital, fitime të pashpërndara, rezultat financiar i vitit aktual, korrigjim të përgjithshëm dhe specifik të vlerës dhe rezervë speciale, shpërndarje të të drejtave të veçanta të tërheqjes (SDR) dhe rregullime të vlerës.

Aksionet dhe letrat me vlerë të tjera të kapitalit ndahen në investime në kapital, fitime të pashpërndara, rezultat financiar i vitit aktual, korrigjim i vlerës së përgjithshme dhe specifike dhe rezerva speciale dhe rregullime të vlerës.

Tabela nr. 9 Pasqyrë e institucioneve depozituese - NBRSM, institucionet e tjera depozituese (ITD-bankat dhe bankat e kursimit)

Pasqyra e institucioneve depozituese është një pasqyrë e konsoliduar e llogarive të bankave, bankave të kursimit dhe SKKRPP-së, duke treguar aktivet dhe detyrimet e kombinuara të sistemit monetar në raport me subjektet e tjera rezidente dhe jorezidente. Burimet bazë për përgatitjen e pasqyrës të institucioneve depozituese janë pasqyra i NBRSM dhe pasqyra i institucioneve të tjera depozituese.

Si një bilanc i konsoliduar i sistemit monetar, ai është baza për monitorimin e vazhdueshëm të tij. Në të njëjtën kohë, pasqyra mundëson një analizë të bashkëpunimit të sektorëve bazë makroekonomikë: sektorit real, fiskal, të jashtëm dhe monetar.

Pasqyra mujore e institucioneve depozituese publikohet në fund të muajit dhe përmban të dhëna për muajin paraardhës.

Komponentët kryesorë të Pasqyrës të Institucioneve Depozituese janë: mjetet valutore neto, kreditë vendore, mjetet monetare, depozitat (të kufizuara dhe të tjera), detyrimet ndaj institucioneve të tjera financiare, llogaritë kapitale dhe zëra të tjerë (neto).

Mjetet valutore neto përfaqësojnë diferencën nga mjetet dhe detyrimet në valutë të NBRSM dhe institucioneve të tjera depozituese (bankat dhe bankat e kursimit). Të gjitha aktivet dhe detyrimet në valutë të NBRSM-së dhe institucioneve të tjera depozituese janë agreguar dhe paraqitur si aktive valutore neto të sistemit monetar.

Kreditë e brendshme përfshijnë pretendimet e institucioneve depozituese (NBRSM, bankat dhe bankat e kursimit) nga qeveria qendrore (të paraqitura në bazë neto), pretendimet nga vetëqeverisja lokale, institucionet publike jofinanciare, sektori privat dhe institucionet e tjera financiare (treguar në një bazë bruto).

Pretendimet nga qeveria qendrore i referohen pretendimeve të bazuara në kredi, letra me vlerë dhe kredi tregtare dhe paradhënie. Burimet e kredive të miratuara nga qeveria qendrore janë: huatë e huaja, linjat e kreditit, potenciali depozitues dhe burime të tjera. Pretendimet nga qeveria qendrore mbi bazën e letrave me vlerë përfaqësojnë pretendime mbi bazën e letrave me vlerë të veçanta (të emetuara nga qeveria qendrore në procesin e rehabilitimit të një banke, obligacione të emetuara për kursimet e vjetra në valutë).

Pretendimet nga vetëqeverisja vendore i referohen kërkesave të bazuara në kredi në monedhën vendase.

Pretendimet nga institucionet publike jofinanciare i referohen kërkesave të bazuara në kreditë e dhëna në valutë vendase dhe të huaja për ndërmarrjet publike.

Të arkëtueshmet nga sektori privat përfshijnë totalin e vendosjeve të institucioneve depozituese të sektorit privat të bazuara në kredi, vendosje në letra me vlerë dhe aksione dhe vendosje të tjera. Pretendimet nga sektori privat përfshijnë: pretendimet nga institucionet e tjera jofinanciare, pretendimet nga amvisëritë dhe kërkesat nga institucionet jofitimprurëse që u shërbejnë amvisërive.

Të arkëtueshmet nga institucionet e tjera financiare përfshijnë totalin e vendosjeve të institucioneve depozituese të bazuara në kredi, vendosje në letra me vlerë dhe aksione.

Mjetet monetare përfshijnë paratë në qarkullim (para të gatshme jashtë institucioneve të tjera depozituese), paratë e depozituara të vetëqeverisjes vendore dhe institucioneve të tjera financiare në NBRSM dhe depozitat e sektorit të depozituesve të parave në banka dhe bankat e kursimit.

Depozitat e kufizuara përfshijnë depozitat, përdorimi i të cilave është i kufizuar për një qëllim të caktuar të përcaktuar me rregullore. Këto depozita synojnë të mbulojnë letrat e hapura të kredisë në pagesa të jashtme, garanci, transferta bankare, etj. Depozitat e tjera përfshijnë depozitat me afat, depozitat e kursimeve dhe në valutë të sektorëve të përfshirë në përkufizimin e ofertës monetare, pranë NBRSM-së, bankave dhe bankave të kursimit.

Detyrimet ndaj institucioneve të tjera financiare përfshijnë totalin e detyrimeve të institucioneve depozituese në bazë të depozitave, letrave me vlerë dhe kredive të marra.

Llogaritë e kapitalit bashkojnë llogaritë e kapitalit të NBRSM, bankave dhe bankave të kursimit.

Zërat e tjerë (neto) tregojnë të gjitha kategoritë që nuk përfshihen në kategoritë e paraqitura më parë, si dhe të gjitha aktivet dhe detyrimet e paklasifikuara të institucioneve depozituese.

Tabela nr. 10 Bilanci i institucioneve të tjera financiare

Bilanci i institucioneve të tjera financiare përgatitet në bazë të raporteve tremujore të dorëzuara për gjendjen dhe qarkullimin e aktiveve dhe detyrimeve të institucioneve të tjera financiare (formulari OFI-1) nga fondet e investimeve, fondet e pensioneve, shoqëritë e sigurimit, shoqëritë

e lizingut financiar, shoqëritë financiare, shoqëritë për menaxhimin e fondeve investuese dhe shoqëritë për menaxhimin e fondeve pensionale dhe përfaqësojnë bilanci e grumbulluara të aktiveve dhe detyrimeve të të gjitha institucioneve të tjera financiare. Bilanci tremujor i institucioneve të tjera financiare publikohet 70 ditë pas përfundimit të tremujorit për të cilin raportohet. Bilanci përmban të dhëna për pretendimet dhe detyrimet e institucioneve të tjera financiare ndaj sektorëve të tjerë të ekonomisë, përfshirë sektorin "jorezident". Të dhënat klasifikohen në komponentë të standardizuar sipas sektorëve, instrumenteve financiare dhe parimeve të kontabilitetit. Përveç të dhënave totale për institucionet e tjera financiare, aktivet dhe detyrimet e shoqërive të sigurimit, fondeve të pensioneve, fondeve të investimeve dhe institucioneve të tjera financiare (shoqëritë e lizingut financiar, shoqëritë financiare, shoqëritë e administrimit të fondeve të investimeve dhe shoqëritë e administrimit të fondeve të investimeve).

A. Mjetet në bilancin e institucioneve të tjera financiare përfshijnë: valutat dhe depozitat, letrat me vlerë përveç aksioneve, kreditë, aksionet dhe kapitalin tjetër të vet, rezervat teknike të sigurimit, pretendimet e tjera dhe aktivet jofinanciare.

Valutat dhe depozitat ndahen sipas strukturës valutore në denarë dhe në valutë të huaj. Monedhat përfshijnë kartëmonedhat dhe monedhat në thesarin e institucioneve të tjera financiare që janë emetuar nga banka qendrore dhe monedhat e huaja që janë emetuar nga bankat qendrore të vendeve të huaja.

Letrat me vlerë të ndryshme nga aksionet klasifikohen sipas strukturës së monedhës dhe sektorit dhe përfshijnë kryesisht bonot dhe obligacionet qeveritare si dhe letrat me vlerë të emetuara nga jorezidentë.

Huatë i referohen fondeve të dhëna sektorëve të ndryshëm nga institucione të tjera financiare. Të dhënat e kredisë përfshijnë interesin e përlllogaritur, ndërsa humbjet e pritshme, provizionet e kredisë dhe rregullimet e vlerës janë të përjashtuara nga kjo kategori. Kreditë klasifikohen sipas shpërndarjes së valutës në denarë dhe valutë të huaj.

Aksionet dhe letrat e tjera të pronarit përfshijnë instrumente financiare që i japin mbajtësit të drejtën e pronësisë së shoqërisë që i ka lëshuar ato.

Rezervat teknike të sigurimeve përfshijnë abonimet për primet e sigurimit që lidhen me sigurimin e jetës dhe jo-jetës. Përfshihen gjithashtu risigurimi, sigurimi i depozitave dhe sigurimi i pensioneve.

Kjo kategori në anën e aktiveve mbulon primet që kompanitë e sigurimit i bëjnë një shoqërie tjetër sigurimesh, për shembull: primet për sigurimin nga zjarri ndaj një shoqërie sigurimi të jetës ndaj një shoqërie sigurimesh jo-jetës.

Risigurimi, nga ana tjetër, është sigurim ndërmjet një shoqërie risigurimi dhe një shoqërie sigurimi, ku shoqëria e risigurimit merr përsipër të dëmshpërblejë shoqërinë e sigurimit për humbjet nga një ose më shumë kontrata të saj. Në këmbim, shoqëria e sigurimit paguan një prim, në mënyrë që të transferojë rrezikun tërësisht ose pjesërisht, duke ruajtur detyrimet ndaj mbajtësve të policës.

Të arkëtueshmet e tjera përfshijnë kreditë tregtare dhe paradhëniet që i referohen shërbimeve financiare që institucionet e tjera financiare u ofrojnë institucioneve të tjera financiare dhe jofinanciare. Kjo kategori përmban edhe të gjithë zërat e tjerë që nuk përfshihen në kategoritë e tjera të instrumenteve financiare dhe i referohen dividendëve, llogarive të arkëtueshme, zërave në proces arkëtimi etj.

Pasuritë jo-financiare përfshijnë aktivet e prekshme (pasuritë fikse, inventarët, etj.) dhe

aktivet jo-materiale për të cilat nuk ka detyrime përkatëse të regjistruara (patenta, licenca, softuer, etj.).

B. Detyrimet e institucioneve të tjera financiare përfshijnë detyrimet që lindin në bazë të: kredive të marra, rezervave të sigurimit teknik, detyrimeve dhe aksioneve të tjera dhe kapitalit tjetër të vet.

Huatë i referohen aseteve që marrin institucionet e tjera financiare nga sektorë të ndryshëm institucionalë.

Rezervat teknike të sigurimeve përfshijnë: kapitalin neto të amvisërive në rezervat e sigurimit të jetës, kapitalin neto të amvisërive në fondet e pensione dhe primet e shkruara dhe rezervat kundrejt llogarive të dëmeve në sigurimet e jo-jetës, të treguara sipas nënsektorëve.

Detyrimet e tjera përfshijnë: kreditë tregtare dhe paradhëniet e marra për punët aktuale ose punët që do të fillojnë, si dhe paradhëniet për mallra dhe shërbime. Në këtë kategori përfshihen edhe detyrimet në përlllogaritje, detyrimet për dividendë, provizionet për humbjet për aktivet financiare të dëmtuara, amortizimi i akumuluar dhe humbjet që rezultojnë nga korrigjimi i vlerës dhe detyrime të tjera.

Aksionet dhe letrat me vlerë të tjera të kapitalit ndahen në investime në kapital, fitime të pashpërndara, rezultat financiar i vitit aktual, korrigjim të përgjithshëm dhe specifik të vlerës dhe rezervë speciale, shpërndarje të të drejtave të veçanta të tërheqjes (SDR) dhe rregullime të vlerës.

Tabela nr. 11 Vështrim i përgjithshëm i institucioneve financiare

Kjo pasqyrë mbulon aktivet dhe detyrimet e të gjitha institucioneve të përfshira në sektorin e institucioneve financiare: institucionet depozituese dhe institucionet e tjera financiare. Pasqyra e institucioneve financiare është marrë në bazë të agregimit të pasqyrës së përgjithshme të institucioneve depozituese dhe pasqyrës së institucioneve të tjera financiare. Ai përfaqëson një pasqyrë të konsoliduar të sistemit financiar, me synimin për të marrë një pamje të qartë dhe të kuptueshme të ndërmjetësimit financiar në një ekonomi kombëtare. Komponentët kryesorë të kësaj pasqyre janë: aktivet valutore neto, kreditë e brendshme, detyrimet likuide, detyrimet e tjera monetare, depozitat e kufizuara, llogaritë e kapitalit, rezervat teknike të sigurimit dhe llogaritë e tjera të paraqitura në bazë neto.

Mjetet valutore neto përfaqësojnë diferencën nga mjetet valutore dhe detyrimet valutore të NBRSM-së, institucioneve të tjera depozituese dhe institucioneve të tjera financiare. Kjo do të thotë se të gjitha aktivet dhe detyrimet në valutë të NBRSM-së, institucioneve të tjera depozituese dhe institucioneve të tjera financiare janë agreguar dhe paraqitur në bazë neto.

Kreditë e brendshme përfshijnë: pretendimet e institucioneve financiare (institucionet e depozitimit dhe institucionet e tjera financiare) nga qeveria qendrore (të paraqitura në bazë neto), pretendimet nga vetëqeverisja vendore, institucionet publike jofinanciare, sektori privat (të paraqitura në bazë bruto).

Detyrimet likuide përfshijnë detyrimet monetare, detyrimet e tjera monetare dhe rezervat.

Detyrimet monetare i referohen mjeteve monetare që përfshijnë paratë monetare në qarkullim (paratë jashtë bankave dhe bankave të kursimit), paratë e depozitave të institucioneve të tjera financiare dhe të vetëqeverisjes vendore nga shqyrtimi i NBRSM-së, si dhe paratë e

depozituara nga pasqyra e bankave dhe bankave të kursimit. Shuma e parave të gatshme zvogëlohet për depozitat e transferueshme në denarë të institucioneve të tjera financiare tek institucionet e tjera depozituese, me qëllim që të bëhet neto ndërsektorale.

Detyrimet e tjera monetare i referohen depozitave të tjera, të cilat përfshijnë depozitat me afat, depozitat e kursimeve dhe ato në valutë pranë NBRSM-së, bankave dhe bankave të kursimit. Shuma e detyrimeve të tjera monetare zvogëlohet për depozitat e transferueshme të institucioneve të tjera financiare në valutë, si dhe për depozitat e tjera të institucioneve të tjera financiare në denarë dhe valutë te institucionet e tjera depozituese, me qëllim që të bëhet kompensimi ndërsektorial.

Depozitat e kufizuara të institucioneve financiare tregohen veçmas.

Llogaritë e kapitalit në pasqyrën e institucioneve financiare bashkojnë llogaritë e kapitalit nga pasqyra e institucioneve depozituese dhe nga pasqyra e institucioneve të tjera financiare.

Pasqyra e institucioneve financiare tregon edhe rezervat e sigurimit teknik të institucioneve të tjera financiare.

Kategoria e zërave të tjerë, neto tregon të gjitha kategoritë që nuk përfshihen në kategoritë e mëparshme të pasqyrës së institucioneve depozituese dhe pasqyrës së institucioneve të tjera financiare, si dhe të gjitha aktivet dhe detyrimet e paklasifikuara të tyre.

Tabela nr. 12 Kreditë për sektorin joshtetëror të dhëna nga bankat dhe bankat e kursimeve
Kreditë që institucionet e tjera depozituese i japin sektorit joshtetëror klasifikohen sipas valutës: kredi në denarë dhe në valutë. Ato klasifikohen më tej në kredi afatshkurtra (me afat deri në 1 vit) dhe afatgjata (me afat më shumë se 1 vit), interesa të llogaritura dhe pretendime të dyshimta dhe të diskutueshme. Kreditë afatshkurtra dhe afatgjata ndahen në kredi me dhe pa klauzolë valutore. Kreditë për sektorin joshtetëror përfshijnë kreditë për sektorët e mëposhtëm: institucionet jofinanciare, individët, institucionet jofitimprurëse që u shërbejnë individëve, vetëqeverisjen lokale dhe institucionet e tjera financiare.

Tabela nr. 13 Agregatët monetarë dhe përbërësit e tyre (sektori joshtetëror)

Agregatët monetarë, si një grup instrumentesh financiare të klasifikuara sipas shkallës së likuiditetit të tyre, përcaktohen në përputhje me përcaktimet dhe kriteret e pranuar ndërkombëtarisht (sipas metodologjisë për statistikën monetare dhe financiare të FMN-së). Depozitat e përfshira në agregatët monetarë i referohen sektorëve të mëposhtëm: institucionet e tjera financiare, vetëqeverisja vendore, institucionet jofinanciare (të tjera dhe publike), individët (individët dhe individët e vetëpunësuar) dhe institucionet jofitimprurëse që u shërbejnë individëve.

Paraja e gjerë M1 përfshin paratë e gatshme në qarkullim dhe paratë e depozituara. Në të njëjtën kohë, paratë e depozitave i referohen llogarive rrjedhëse në banka dhe bankave të kursimit dhe llogarive rrjedhëse të institucioneve të tjera financiare pranë NBRSM.

Paraja në qarkullim paraqet dallimin ndërmjet shumës totale të parave të shtypura dhe të prera dhe sasisë së parave të gatshme në thesarin e bankës, në thesarin e NBRSM dhe në thesaret e shpërndara.

Paraja e gjerë M2 (aktive likuide) përfshin agregatin monetar M1 dhe depozitat afatshkurtra. Depozitat afatshkurtra përkufizohen si depozita që përfshijnë: depozitat pa afat, depozitat me afat deri në një vit, në denarë dhe në valutë.

Paraja e gjerë M4 (potenciali total depozitues i sistemit monetar), përfshin agregatin monetar M2 dhe depozitat afatgjata, d.m.th. depozitat mbi një vit, në denarë dhe në valutë.

Tabela nr. 14 Totali i pretendimeve të institucioneve të tjera depozituese (ITD - bankat dhe bankat e kursimit)

Kërkesat e institucioneve të tjera depozituese i referohen huave, vendosjeve në letra me vlerë, aksioneve dhe kërkesave të papaguara të papaguara dhe kërkesave të dyshimta dhe kontestuese të bazuara në kredi. Vendosjet e institucioneve të tjera depozituese ndahen sipas sektorëve, maturiteteve dhe valutave. Në përputhje me standardet e pranura në fushën e statistikave monetare dhe financiare për konsolidim, d.m.th. përjashtimi i pretendimeve dhe detyrimeve të ndërsjella brenda një sektori, vendosjet përjashtojnë pretendimet ndërbankare.

Kërkesat e bankave dhe bankave të kursimeve nga institucionet jofinanciare (publike dhe të tjera) i referohen pretendimeve të bazuara në kredi, interesit të llogaritur në bazë të kredive, kërkesave të papaguara dhe të dyshimta dhe të kontestuara nga kreditë, letrat me vlerë dhe aksionet. Të gjitha kategoritë janë të ndara sipas monedhës, dhe kreditë sipas maturitetit. Institucionet e tjera depozituese miratojnë kredi nga burime të ndryshme të fondeve: depozita, burime vetanake, kredi të huaja, linja kreditore të marra dhe burime të tjera.

Pretendimet e bazuara në letra me vlerë paraqesin pretendime të bazuara në letra me vlerë afatshkurtra (çeqe dhe bono) dhe pretendime të bazuara në letra me vlerë afatgjata, domethënë pjesëmarrje ose investime të bankave dhe bankave të kursimeve në letra me vlerë të institucioneve jofinanciare.

Pretendimet që përbëjnë kategorinë e aksioneve i referohen instrumenteve financiare që u japin institucioneve të tjera depozituese të drejtën e pronësisë mbi shoqërinë jofinanciare që i ka emetuar.

Pretendimet e bankave dhe bankave të kursimeve nga individët (individët dhe personat e vetëpunësuar) i referohen pretendimeve të bazuara në kredi, interesave të llogaritura në bazë të kredive, kërkesave të papaguara të papaguara dhe kërkesave të dyshimta dhe të kontestuara të bazuara në kredi. Të arkëtueshmet nga amvisëritë ndahen sipas monedhës, afatit dhe qëllimit. Sipas qëllimit, kreditë ndahen në: kredi konsumatore, kredi për makina, kredi për ndërtim banesash, kredi kornizë (karta krediti dhe balanca negative në llogaritë rrjedhëse), kredi të tjera dhe kredi për kryerjen e një veprimtarie të pavarur (u jepen personave fizikë që kryejnë veprimtari të regjistruar).

Të arkëtueshmet e bankave dhe bankave të kursimeve nga institucionet jofitimprurëse që u shërbejnë amvisërive, institucioneve të tjera financiare dhe vetëqeverisjes vendore i referohen pretendimeve të bazuara në kredi, interesit të përlogaritur nga kreditë, të arkëtueshmeve të papaguara dhe të arkëtueshmeve të dyshimta dhe të kontestuara në bazë të huave, të arkëtueshmeve në bazë të letrat me vlerë dhe të arkëtueshmet në bazë të aksioneve.

Pretendimet e institucioneve të tjera depozituese nga qeveria qendrore i referohen pretendimeve të bazuara në kredi, interesit të përlogaritur të bazuar në kredi, të arkëtueshmeve të vonuara dhe pretendimeve të dyshimta dhe të kontestuara të bazuara në kredi, pretendimeve të bazuara në letra me vlerë dhe pretendimeve të bazuara në aksione. Burimet e kredive të miratuara nga qeveria qendrore janë: huatë e huaja, linjat e kreditit, potenciali depozitues dhe burime të tjera.

Pretendimet ndaj qeverisë qendrore të bazuara në letra me vlerë përfaqësojnë pretendime të

bazuara në letra të veçanta.

Tabela nr. 15 Detyrimet e institucioneve të tjera depozituese (ITD - bankat dhe bankat e kursimit)

Në përputhje me aktivitetin klasik dominues depozita-kredi të institucioneve të tjera depozituese, detyrimet ndaj institucioneve jofinanciare përfshijnë depozitat e institucioneve jofinanciare dhe huatë e marra nga institucionet jofinanciare. Përveç depozitave dhe kredive, në këtë kategori përfshihen edhe letrat me vlerë të emetuar nga institucionet jofinanciare. Depozitat ndahen sipas maturitetit të tyre dhe strukturës valutore. Huatë dhe letrat me vlerë ndahen sipas strukturës së tyre valutore.

Detyrimet e institucioneve të tjera depozituese ndaj individëve përfshijnë llogaritë rrjedhëse, depozitat pa afat, depozitat me afat (deri në tre muaj, mbi tre muaj, deri në një vit dhe mbi një vit) dhe depozita të kufizuara të destinuara për të mbuluar letrat kreditore në transaksionet e pagesave të brendshme.

Detyrimet e bankave depozituese ndaj klientëve të tjerë - institucioneve jofitimprurëse që u shërbejnë individëve, ndaj vetëqeverisjes vendore, ndaj organizatave të tjera financiare, si dhe detyrimet ndaj qeverisë qendrore, përkatësisht. Fjala është për obligimet në bazë të llojeve të ndryshme të depozitave të ndara sipas afatit dhe strukturës së tyre valutore, si dhe për obligimet në bazë të letrave me vlerë dhe obligimet tjera kreditore të shprehura në denarë dhe valutë.

Tabela nr. 16 Raporti mbi normat e ponderuara të interesit për totalin e depozitave të pranura dhe totalin e kredive të dhëna

Në raportin me të dhëna nga seritë kohore të normave të ponderuara të interesit për gjendjen kontabël të kredive të dhëna dhe depozitave të marra, janë paraqitur të dhënat për normat e interesit sipas metodologjisë së vjetër dhe të re, ndërsa të dhënat sipas metodologjisë së vjetër janë paraqitur nga Janar 2005 deri në Dhjetor 2014 të vitit, ndërsa të dhënat sipas metodologjisë së re janë paraqitur duke filluar nga janari 2015 e deri më sot.

Të dhënat e serive kohore për normat e interesit të kredive në denarë përfshijnë: normat e interesit për kreditë në denarë pa klauzolë valutore dhe normat e interesit për kreditë në denarë me klauzolë valutore.

Normat e interesit të depozitave në denarë përfshijnë: normat e interesit për depozitat në denarë pa klauzolë valutore dhe normat e interesit për depozitat në denarë me klauzolë valutore.

Kreditë/depozitat në denarë ndahen më tej sipas dy kriterëve: klasifikimi sektorial dhe maturimi. Sipas klasifikimit sektorial, është bërë një ndarje në: kredi/depozita të lidhura me institucionet jofinanciare (publike dhe të tjera), kredi/depozita për individë. Sipas afatit të maturimit, kreditë ndahen në: afatshkurtra dhe afatgjata; dhe për depozitat e: depozitave pa afat, depozitave afatshkurtra dhe afatgjata.

Kreditë/depozitat në valutë të huaj klasifikohen sipas tre kriterëve: sipas sektorit, sipas monedhës dhe sipas maturitetit. Sipas klasifikimit sektorial, është bërë një ndarje në: kredi/depozita të lidhura me institucionet jofinanciare (publike dhe të tjera), kredi/depozita për individë. Sipas afatit të maturimit, kreditë ndahen në: afatshkurtra dhe afatgjata; dhe për depozitat e: depozitave pa afat, depozitave afatshkurtra dhe afatgjata. Sipas klasifikimit të monedhës u bë një ndarje në: kredi/depozita të miratuara në euro dhe të miratuara në dollarë amerikanë.

Normat e interesit për kreditë dhe depozitat janë të shprehura në përqindje në baza vjetore.

Sipas metodologjisë së vjetër, të dhënat për normat e interesit i referohen bankave depozituese, të cilat në baza të rregullta mujore dorëzojnë në NBRSM Raportin për normat e ponderuara të interesit për depozitat e pranuar dhe kreditë e dhëna (KS1), i cili është bazë për përgatitjen e një pasqyre të përmbledhur. i Normat e ponderuara të interesit për depozitat e pranuar dhe kreditë e dhëna në denarë dhe në valutë të huaj. Të dhënat i referohen depozitave/kredive në denarë dhe valutë për sektorët: Institucione jofinanciare (publike dhe të tjera) dhe ekonomi familjare (persona fizik, të vetëpunësuar).

Në përputhje me metodologjinë e re, raporti për normat e ponderuara të interesit të bilancit kontabël të kredive të dhëna dhe depozitave të marra tregon të dhëna në përputhje me gjendjen totale kontabël të bankave depozituese dhe bankave të kursimit. Të dhënat për normat e interesit jepen përmes raportit "Normat e ponderuara të interesit dhe shumat e gjendjes kontabël të kredive të dhëna dhe depozitave të pranuar – KS1".

Të dhënat i referohen depozitave/kredive në denarë dhe valutë për sektorët: institucione jofinanciare (publike dhe të tjera) dhe amvisëri (persona fizikë, individë të vetëpunësuar dhe institucione jofitimprurëse që u shërbejnë amvisërive).

Tabela nr. 17 Raport mbi normat e ponderuara të interesit të depozitave të reja dhe kredive të reja të miratuara

Në raportin me të dhënat nga seritë kohore të normave të ponderuara të interesit për kreditë e reja të miratuara dhe për depozitat e pranuar rishtazi, të dhënat për normat e interesit janë paraqitur sipas metodologjisë së vjetër dhe të re, ku të dhënat sipas metodologjisë së vjetër tregohen nga Dhjetor 2005 deri në Dhjetor 2014, ndërsa të dhënat sipas metodologjisë së re shfaqen duke filluar nga janari 2015 e në vazhdim.

Raporti për normat e ponderuara të interesit të kredive të miratuara rishtazi dhe depozitave të reja tregon të dhënat për të gjitha marrëveshjet e reja kredi/depozita, si dhe për të gjitha negociatat e reja për kreditë/depozitat ekzistuese, të dakorduara në periudhën raportuese.

Të dhënat e serive kohore për normat e interesit të kredive në denarë përfshijnë: normat e interesit për kreditë në denarë pa klauzolë valutore dhe normat e interesit për kreditë në denarë me klauzolë valutore.

Normat e interesit të depozitave në denarë përfshijnë: normat e interesit për depozitat në denarë pa klauzolë valutore dhe normat e interesit për depozitat në denarë me klauzolë valutore.

Kreditë/depozitat në denarë ndahen më tej sipas dy kriterëve: klasifikimi sektorial dhe maturimi. Sipas klasifikimit sektorial, është bërë një ndarje në: kredi/depozita të lidhura me institucionet jofinanciare (publike dhe të tjera), kredi/depozita për individë. Sipas afatit të maturimit, kreditë ndahen në: afatshkurtra dhe afatgjata; dhe për depozitat e: depozitave pa afat, depozitave afatshkurtra dhe afatgjata.

Kreditë/depozitat në valutë të huaj klasifikohen sipas tre kriterëve: sipas sektorit, sipas monedhës dhe sipas maturitetit. Sipas klasifikimit sektorial, është bërë një ndarje në: kredi/depozita të lidhura me institucionet jofinanciare (publike dhe të tjera), kredi/depozita për individë. Sipas afatit të maturimit, kreditë ndahen në: afatshkurtra dhe afatgjata; dhe për depozitat e: depozitave pa afat, depozitave afatshkurtra dhe afatgjata. Sipas klasifikimit të monedhës u bë një ndarje në: kredi/depozita të miratuara në euro dhe të miratuara në dollarë amerikanë.

Normat e interesit për kreditë dhe depozitat janë të shprehura në përqindje në baza vjetore.

Në përputhje me metodologjinë e vjetër, të dhënat për normat e reja të interesit të dakorduara i referohen bankave depozituese, të cilat në baza të rregullta mujore dorëzojnë në NBRSM Raportin mbi normat e ponderuara të interesit për depozitat e pranuar dhe kreditë e dhëna (KS1), që është bazë për përgatitjen e pasqyrës së përmblëdhur të normave të ponderuara të interesit për depozitat e sapo pranuar dhe kreditë e reja të dhëna në denarë dhe valutë të huaj. Të dhënat i referohen depozitave/kredive në denarë dhe valutë për sektorët: Institucione jofinanciare (publike dhe të tjera) dhe ekonomi familjare (persona fizik, të vetëpunësuar).

Sipas metodologjisë së re, raporti për normat e ponderuara të interesit për bilancin kontabël të kredive të reja dhe depozitave të reja të pranuar tregon të dhënat e bankave depozituese dhe të kursimeve. Të dhënat për normat e interesit ofrohen përmes raportit Formulari KS2 për "Normat e ponderuara të interesit dhe shumat e kredive të reja të miratuara dhe depozitave të pranuar rishtazi".

Të dhënat i referohen depozitave/kredive në denarë dhe valutë për sektorët: institucione jofinanciare (publike dhe të tjera) dhe amvisëri (persona fizikë, individë të vetëpunësuar dhe institucione jofitimprurëse që u shërbejnë amvisërive).

Tabela nr. 18 Raporti mbi normat e ponderuara të interesit për depozitat e marra dhe kreditë e dhëna - llogaritë rrjedhëse, depozitat njëditore, balancat negative në llogaritë rrjedhëse dhe kreditë e bazuara në karta krediti

Raporti i të dhënave të normës së interesit të ponderuar në seri kohore për gjendjen e llogarisë rrjedhëse, depozitat njëditore, gjendjen negative të llogarisë rrjedhëse dhe kreditë me kartë krediti tregon të dhënat e normave të interesit sipas metodologjive të vjetra dhe të reja, me të dhënat sipas metodologjisë së vjetër ato janë paraqitur nga qershori 2009. deri në dhjetor 2014, ndërsa të dhënat sipas metodologjisë së re shfaqen duke filluar nga janari 2015 e deri më sot. Të dhënat e serive kohore për normat e interesit të kredive në denarë përfshijnë: normat e interesit për gjendjen negative në denarë në llogaritë rrjedhëse dhe kreditë e bazuara në karta krediti me dhe pa klauzolë valutore.

Normat e interesit për depozitat në denarë përfshijnë: normat e interesit në llogaritë rrjedhëse në denarë dhe depozitat njëditore me dhe pa klauzolë valutore.

Kreditë/depozitat në denarë dhe në valutë të huaj ndahen më tej sipas dy kriterëve: klasifikimi sektorial dhe maturimi. Sipas klasifikimit sektorial, është bërë një ndarje në: kredi/depozita të lidhura me institucionet jofinanciare (publike dhe të tjera), kredi/depozita për individë. Sipas afatit të maturimit, kreditë me karta krediti ndahen në: afatshkurtra dhe afatgjata.

Normat e interesit për kreditë dhe depozitat janë të shprehura në përqindje në baza vjetore.

Sipas metodologjisë së vjetër, të dhënat për normat e interesit i referohen bankave depozituese, të cilat në baza të rregullta mujore dorëzojnë në NBRSM Raportin për normat e ponderuara të interesit për depozitat e pranuar dhe kreditë e dhëna (KS1), i cili është bazë për përgatitjen e një pasqyre të përmblëdhur të Normat e ponderuara të interesit në llogaritë rrjedhëse, tepricat negative në llogaritë rrjedhëse dhe kreditë e bazuara në karta krediti, në denarë dhe në valutë të huaj. Të dhënat i referohen depozitave/kredive në denarë dhe valutë për sektorët: Institucione jofinanciare (publike dhe të tjera) dhe ekonomi familjare (persona fizik, të vetëpunësuar).

Sipas metodologjisë së re, raporti për normat e ponderuara të interesit në llogaritë rrjedhëse, depozitat njëditore, bilancet negative në llogaritë rrjedhëse dhe kreditë e bazuara në karta krediti, tregon të dhëna në përputhje me gjendjen totale kontabël të bankave depozituese dhe bankave të kursimit. Të dhënat për normat e interesit jepen përmes raportit "Normat e ponderuara të interesit për depozitat njëditore, kreditë rrotulluese, bilancet negative në llogaritë rrjedhëse dhe kreditë e bazuara në karta krediti. - KS5".

Të dhënat i referohen depozitave/kredive në denarë dhe valutë të huaj për sektorët: institucione jofinanciare (publike dhe të tjera) dhe amvisëri (persona fizikë, individë të vetëpunësuar dhe institucione jofitimprurëse që u shërbejnë amvisërive).

Tabela nr. 19 Normat e interesit të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë së Veriut

1. Norma e skontimit është norma e vlefshme e interesit në muajin aktual.
2. Norma e interesit të kredisë së disponueshme njëditore - kredisë peng është norma e vlefshme e interesit në muajin aktual.
3. Norma e interesit të transaksioneve repo për sigurimin e likuiditetit në sistemin bankar paraqitet si norma mesatare e ponderuar e interesit e arritur në ankandet e atij muaji.
4. Norma e interesit për bonot e thesarit paraqitet si norma mesatare e ponderuar e interesit e arritur në ankandet me afat maturimi 28 ditë në atë muaj. Norma e interesit është e kufizuar sipas llojit të tenderit, i cili mund të jetë: tender me shuma ose tender me norma interesi.
5. Norma e interesit të transaksioneve repo për tërheqjen e likuiditetit nga sistemi bankar paraqitet si norma mesatare e ponderuar e interesit e realizuar në ankandet e atij muaji.

Tabela nr. 20 Rezerva e detyrueshme e bankave dhe e bankave të kursimit

Bankat dhe bankat e kursimeve e lënë mënjane rezervën e detyrueshme në bazë të tepricës mesatare të depozitave të muajit paraardhës. Periudha e mbajtjes së rezervës së detyrueshme është nga data 11 e muajit aktual deri në datën 10 të muajit pasardhës. Përmbushja e rezervës së detyrueshme të bankave në denarë është në baza mesatare, ndërsa rezerva e detyrueshme e bankave të kursimit në denarë dhe rezerva e detyrueshme e bankave në valutë është fikse.

Tabela nr. 21 Normat e interesit të letrave me vlerë të qeverisë

Normat e interesit të letrave me vlerë të qeverisë paraqiten si norma mesatare të ponderuara të interesit të arritura në ankandet e muajit përkatës me një datë maturimi të caktuar.